

Miten osallistaa heikossa asemassa olevia yhteiskehittämiseen?

Innokylän yhteiskehittämisen aamupäivä 10.6.2022

Salla Valtari, kehittämisspäällikkö, THL

Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke – Sokra

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

DIAKONIA-
AMMATTIKORKEAKOULU
DIACONIA
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Lähtevätkö ihmiset mukaan yhteiskehittämiseen?

Luottamus ja usko vaikuttamis- mahdollisuuksiin

- Luottaako ihminen muihin?
- Luottavatko muut häneen?
- Uskooko ihminen mahdollisuuksiinsa vaikuttaa?

Luottamuksen rakentaminen

- Pitkäjänteistä työtä
- Kunnioittava kohtaaminen
- Kokemukset siitä, että omilla näkemyksillä on merkitystä

Mahdollisuus osallistua

- Rahan puute ja vaikeudet saavat ihmiset vetäytymään
- Koetaanko tiloja turvallisiksi?
- Esteettömyys, saavutettavuus

Innostaminen

- Miksi haluaisin osallistua?
- Sopiiko toiminta minulle?
- Mihin voin vaikuttaa?
- Seuraa, elämyksiä, ruokaa, tietoja, taitoja...

Miten ihmisiä tavoitetaan?

Yleinen tai kohdennettu viestintä

Palvelujen nykyiset ja entiset käyttäjät

Aina palvelu ei ole tavoittanut niitä, jotka sitä tarvitsevat.

Ovatko he toisen palvelun asiakkaita?

Tilaisuudet

Kyselyt ja haastattelut

Jalkautuminen palveluihin, ruokajonoihin, asuinalueille ym.

Etukäteisviestintä. Vastaamisessa avustaminen.

Julkiset tilat & pop-up-pisteet

**Yhteys-
henkilöiden
avulla**

Kokemus-
asiantuntijat

Järjestöt

Naapuriäidit

Aina ihmisten ei tarvitse osallistua itse

Aiemmin tuotettu tieto

Keskustelupalstat, tekoäly

Järjestöjen asiantuntemus

Ammattilaistieto

Kehittämiseen voi osallistua monin tavoin

**Asiakas-
palaute**

**Kiertävät
kokoukset**
palvelu-
yksiköissä

**Asiakas-
-raati**

**Kokemus-
asiantuntija-
-toiminta**

**Ohjaus-
ryhmän
jäsenyys**

Tilaisuudet

**Asiakas-
osallisuus-
ryhmä**

**Kehittäjä-
asiakas**

**Viestintään
osallistu-
minen**

**Palvelu-
muotoilu**

**Kilpailu-
tukseen
osallistu-
minen**

Osallistuminen itselle sopivalla tavalla

- Etsitäänkö osallistujan kanssa hänelle sopivia tapoja osallistua?
- Voiko ajatuksia ilmaista muillakin tavoin kuin puhumalla?
- Voiko toimintaan osallistua halutessaan vain sivustakatsojana tai pienellä panoksella?
- Saako osallistumiseen tukea?
- Voiko osallistua ryhmänä?

Vaikuttamistaitojen ja -halun tukeminen

- Lisätäänkö vaikuttamistaitoja esim. koulutuksilla?
- Kiitokset ja arvostus
- Miten työn vaikuttavuutta voi seurata?
- Hyödynnetäänkö saatua tietoa muualla?

Lue lisää:

[Edistääkö toiminta osallisuutta? 24 apukysymystä \(Thl.fi\)](#)
[Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämiseen periaatteet \(Thl.fi\)](#)

Vinkkejä käytännön toteutukseen

Luokaa tilaa ideoille ja luovuudelle

- Varatkaa aikaa
- Tutustukaa toisiinne ja rakentakaa luottamusta
- Luokaa virikkeitä ja esitelkää inspiroivia esimerkkejä
- Etääntykää arjesta, kun olette siihen valmiita – taide ja virkistystoiminta avaavat uusia näkökulmia

Tehkää hyvät käytännön järjestelyt

- Varatkaa rahaa matkakuluihin ja tarjoiluihin
- Tarjotkaa syömistä – se on merkki osallistujien arvostamisesta
- Järjestäkää lastenhoito, jotta myös pienten lasten vanhemmat voivat osallistua
- Ottakaa huomioon erityistarpeet, jotta myös tukea tarvitsevat voivat osallistua

Jos olet työntekijä ja osallistat muita

- Tarjoa riittävästi tietoa kehitettävästi asiasta
- Käy läpi ja kuvaa valittavana olevat vaihtoehdot ja niiden seuraukset selkeästi
- Selvitä itsellesi ja muille, mikä on toiminnan tarkoitus
- Pohdi valta-asemaasi, suhdettasi ja asennettasi muihin osallistujiin – ihmiset voivat olla asiantuntijoita myös omien elämäkokemustensa kautta eikä väheksyntä edistä luottamusta
- Varmista, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua
- Saata toteutuneet vaikutukset kaikkien osallistujien tietoon

Keskustelua, kysymyksiä

Esimerkkejä

KIERTÄVÄ KOKOUS VAIKUTTAMISKEINONA TERVEYDENHUOLLOSSA

Hyvät käytännöt juurtuvat kehittämishankkeista varsinaisiin toimintaympäristöihin, kun kiertäviin kokouksiin osallistuvat yksikön työntekijät.

Kokemusasiatuntijatieto tulee kuuluville ja tieto asiakkaiden ja ammattilaisten yhdessä kehittämistä hyvistä käytännöistä leviää ja saa tilaisuuden juurtua palvelujärjestelmään.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio: [Kiertävä kokous vaikuttamiskeinona terveydenhuollossa \(Innokylä.fi\)](#)

Osa kokonaisuutta: [Kaikki mukaan: kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen \(Thl.fi\)](#)

OSALLISUUS SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN HANKINNASSA

Palvelunkäyttäjät osallistuvat ja vaikuttavat **julkisen hankinnan valmisteluun, kilpailutukseen sekä toiminnan kehittämiseen ja toteuttamiseen** hankinnan sopimusaikana.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio: [Osallisuus sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnassa \(Innokylä.fi\)](#)

Osa kokonaisuutta: [Osallisuutta edistävä hallintomalli tukee osallisuustyön johtamista \(Thl.fi\)](#)

MARGIT-VERKOSTO

DIGIOIKEUKSIEN EDISTÄMINEN
VERKOSTOTYÖN KEINAIN

Verkostossa vahvistetaan ihmisten **oikeutta olla osallisena digitaalisessa maailmassa** ja heidän digioikeuksiensa toteutumista.

Kehitystyötä tehdään yhdessä digitaalisia palveluita tarjoavien ammattilaisten ja digiosattomuutta kokeneiden henkilöiden kanssa.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio:

[MargIT-verkosto – digioikeuksien edistäminen verkostotyön keinoin \(Innokylä.fi\)](#)

Osa kokonaisuutta: [Verkostoiva työ osallisuuden edistämisen voimavarana \(Thl.fi\)](#)

OSALLISTUVA BUDJETOINTI

INKLUSIIVISELLA TOIMINNALLA
OSALLISUUTTA LÄHIÖÖN

Lähiön asukkaat toteuttavat osallistuvan budjetoinnin määrärahalla alueellisen, konkreettisen kehittämistoimen, jonka sisällön he päättävät itse.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio:

[Osallistuva budjetointi – inklusiivisella toiminnalla osallisuutta lähiöön \(Innokyla.fi\)](#)

Kumppanuusrahoituksella voidaan rahoittaa asukaslähtöistä toimintaa ja asukkaita lähellä olevia matalan kynnyksen palveluita. Kunnan budjetista tai hyödynnetään muuta rahoitusinstrumenttia.

Rahaa voivat hakea esim. asukasryhmä tai kansalaisjärjestö. Kunta voi tukea toimintaa ohjaus- tai työryhmän avulla.

Lue lisää: [Kumppanuusrahoitusmalli \(Thl.fi\)](#)

Lue lisää

[Miten heikoimmassa asemassa olevat saadaan mukaan yhteiskehittämiseen? \(Innokylä-blogi 15.2.2022\)](#)

[Osallisuuden edistämisen mallit \(Thl.fi\)](#)

[Kaikki malleihin linkitetyt ”osallisuuden palaset” Innokylässä](#)

[Yhdenvertaisen kunnan tekijät -verkkokoulutus](#) (erit. osio ”Yhdenvertainen osallistuminen”)

Mittaa ja seuraa osallisuuden kokemuksen muutoksia: thl.fi/osallisuusindikaattori

Esimerkki kyselytutkimuksesta: [Työelämän ulkopuolella olevien osallisuus ja hyvinvointi \(THL 2018\)](#)

- Osallistujia informoitiin etukäteen (mm. juliseet toimipaikkojen seinillä) [Tietoa kyselyyn osallistuville \(Thl.fi\)](#)

Esimerkki tutkimuksesta, jossa tutkittiin keskustelupalstoja tekoälyn avulla: [Sosiaalisen median hyödyntäminen nuorten palvelujen yhteiskehittämisessä \(2021\)](#)

Yhteystiedot

thl.fi/sokra

Salla Valtari

kehittämispäällikkö

etunimi.sukunimi@thl.fi

029 524 7732

SOSIAALISEN OSALLISUUDEN EDISTÄMISEN KOORDINAATIOHANKE – SOKRA

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Diak DIAKONIA-
AMMATTIKORKEAKOULU
DIACONIA
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto